

તંત્રી સ્થાનેથી..

બેન્કો માટે રાહતની સ્થિતિ : ધિરાણ કરતાં થાપણ વૃદ્ધિ ફરી ઊંચી જોવા મળી

મુંબાં : દેશની બેન્કો માટે રાહતની કદી શકાય તેવી સ્થિતિમાં ૧૫ નવેમ્બરના પખવાડિયામાં વિરાષ વૃદ્ધિ કરતા થાપણ વૃદ્ધિનું સર રિયુલોવા મળી રહ્યું છે. ૧૫ નવેમ્બરના પખવાડિયામાં બેન્કિંગ ક્ષેત્રમાં વિરાષ વૃદ્ધિનું સર વાર્ષિક ધોરણે મંદ પડી ૧૧.૧૫ ટકા રહ્યું છે જ્યારે થાપણ વૃદ્ધિનું સર ૧૧.૨૧ ટકા રહ્યું છે. રિજર્વ બેન્ક દ્વારા ઊંચી કરાયેલા ડેપો મ્યાંશે, ૧૫ નવેમ્બરના પખવાડિયાના અંતે બેન્કિંગ ક્ષેત્રમાં બાકી પડેલી થાપણનો આંક રૂપિયા ૨૧૮.૫૪ લાખ કરોડ રહ્યો હતો જ્યારે બાકી પડેલી વિરાણનો આંક રૂપિયા ૧૭૩.૬૨ લાખ કરોડ રહ્યો છે. અંદી વર્ણના ગાળા બાદ ૧૮ ઓક્ટોબરના પખવાડિયામાં વિરાષ વૃદ્ધિ કરતા ઊંચી રહ્યા બાદ થાપણ વૃદ્ધિ ૧૧૧ નવેમ્બરના પખવાડિયામાં વિરાષ વૃદ્ધિનું લગ્બગ્ભ સમાન રહ્યાનું રિજર્વ બેન્કના ડેપોમાં અગ્રાઉ જ્યાંપાણું હતું, ૧૧૧ નવેમ્બરના સમાન થયેલા પખવાડિયામાં વિરાષ વૃદ્ધિ વાર્ષિક ધોરણે ૧૧.૬૦ ટકા રહી હતી જ્યારે થાપણ વૃદ્ધિનો આંક ૧૧.૮૮ ટકા રહ્યો હતો. ૧૮ ઓક્ટોબરના સમાન થયેલા પખવાડિયામાં બેન્કિંગ વચ્ચેથાં થાપણ વૃદ્ધિ ૧૧.૭૪ ટકા રહી હતી અને વિરાષ વૃદ્ધિ ૧૧.૫૨ ટકા રહી હતી. એક સમયે થાપણ વૃદ્ધિ કરતા વિરાષ વૃદ્ધિ સાત ટકા જેટલી ઊંચી જોવા મળી હતી. દેશના શેરબજીરોમાં રેલોને કારણે વરેણું બચતો ઈડિવીટીસ તરફ વળા લાગતા બેન્કિંગમાં થાપણ તરફના આકર્ષણમાં ઘટાડો જોવા મળી રહ્યો છે.

“રાજુ. આ ઉંમરે પાકા કામના કેરી તરીકે ચ્યાપટાવાણી ચરી અને ચ્યાપટાવાણી ખમીસમાં સેલ્કી લેવા સારી નહીં લાગે?” મેં રાજુને કહું.

“ગિરથરભાઈ. લો વીસ હજાર. બે હજારની દસ નોટ છે” રાજુએ મને નોટો આપી.

“રાજુ. ક્યાંય ધાડ પાડી છે કે શું?” મેં રાજુને પૂછ્યું

“ના. ગિરથરભાઈ ધાડ પણ પાડી નથી કે નોટ પણ છાપી નથી” રાજુએ કાંઈ એક પાડ્યો.

“તારી પણે આટાબા બધા રૂપિયા?” મેં પૂછ્યું

“ગિરથરભાઈ. આ તો ડીલ છે. હું તમેને વીસ હજારની નોટ આપું. તમારે હજાર રૂપિયા આપવાના!!” રાજુએ રીલ સમજાવી.

“રાજુ. વીસ હજારમાંથી હજાર કાંઈ લઈને ગોડ હજાર જ આપી ટે. માંમલો પતી જ્યા?” મેં રાજુને વ્યાલો રોસ્ટો કાણો.

“ગિરથરભાઈ. તમે કાંઈ સમજાતી નથી. બિલકુલ બુઝું છો. વીસ હજારની નોટ અસલી દેખાપ છે પણ અસલી નથી. તેને તમારે બજારમાં થલાવીને અસલી સમબિંદ કરવાની છે!!” રાજુએ વેન આસુંતો ક્રેચેયો કે પ્રેમેય સમજાવ્યો.

“રાજુ. મન માટે પણ વસ્તુ માઈ કરવા જેવી છે કે જાલી નોટમાં નાની કે મોટી, લોંગની કે પ્લાસ્ટિકની જીણી હોતી નથી. કેટલાક લોકોને ફેરિંડ મોટ પર ૪ ફેરિંથ હોય છે!!) બજારમાં ચલાવવાનો જુનો કરવાનો છે!! તેને ખબર છે કે જાલી નોટના જુનામાં દસ વરસની સજા પડ છે. તું મિન છે કે હુદ્ધન છે???” મેં રાજુને ગાટી નાંખ્યો.

“ગિરથરભાઈ. તમારી આધિક હાલત પતીલી ગાંધી જેવી છે. મન થયું કે તમે બે પાંદડ થાવ., અથર્શસ્ત્ર ઉપાર્જનને મહિત આપે છો. નૈતિક/ અર્થેતને નહીં.” રાજુએ અર્થશાસ્ત્રીનો ચોયાંતો કે પ્રેમેય સમજાવ્યો.

“ગિરથરભાઈ. નકલી નોટો છાપનાર ચોકસ ધારણા ધ્યાને ભરત વૈષણવ

પોલીસ સાહેબ

મીલી, કાચા અને રેહાના, આ નાણે સખીઓ એક જ ફિલ્મિયામાં રહેતી હતી. નાણે શાળાએ જવા સાથે જ નીકળતી. તેમને રોજ રેલેનાં પાટા કોસ કરીને શાળાએ જતું પડતું. એ જ ઘર, એ જ રેલેનાં પાટા અને એ જ શાળા વચ્ચેની મજલ કાપતાં નાણે મોટા થાં ગયાં અને અભ્યાસમાં આગળ વધતું ગયાં. હવે તેઓ દસમા ધોરણમાં હતો. હવે સૌ પૂછતાં હતાં, ‘આગળ કરી લાઈન લેવી છે? શું બનતું છે?’

માંગ પ્રમાણે ‘કોમ્પ્યુટર સાયન્સ’ લેવું કે કેમ? એ નાણે અસમંજસમાં હતાં.

એક દિવસ આવી જ રીતે પાટા કોસ કરતી વખતે તેમની નજર, આગળ ચાલી રહેલા એક છોકરા પર પડી. તે બંને પાટાની વચ્ચે પોતાની નાની બેન્કને તેરીને, તેને કંઈ ખવડાવતો ચાલ્યે હતો. ટ્રેનનો સમય થઈ ગયો હતો એટલે તેનો જવાન આપે એ જ શાળા વચ્ચેની મજલ કાપતાં કાપતાં નાણે મોટા થાં ગયાં અને અભ્યાસમાં આગળ વધતું ગયાં. હવે તેઓ દસમા ધોરણમાં હતો.

“એય છોકરા! ગાડીનો સમય થયો છે, ખબર છે ને?”

છોકરો ચ્યામક્યો, નાણેને એનેનીસીના રેસમાં જોયા એટલે થોડો ગભરાયો.

“પોલીસ..પોલીસ સાહેબ, મેં કંઈ નથી કર્યું.”

“તું આમ લહેરીથી પાટા વચ્ચે ચાલે છો! ગાડીનો સમય થઈ ગયો છે. હમણાં ગાડી આવી જાય તો આને લીચીને તું ભાગી શકવાનો હતો?”

“પણ સાહેબ, મારી બેન્કને પાટા વચ્ચે ચાલતા જવાનું ગમે છે અને આ રીતે તે મારી પાસે ખાઈ કે છે, નહીં તો મારી પાસે જવા રેઠે છે.”

“સારં ચાલ, અમારી સાથે, મૂકી જઈએ તને. ક્યાં છે તારું ઘર?”

બધાં ચાલીને છોકરાના ઘરે (!) પહોંચાયા. ઘરના નામે ત્યાં ફાટેલાં કપડાનાં ભંગ્યા તૂટ્યા તંબુઓની હરોળ હતી.

મિલીએ પૂછ્યું,

“તારું ઘર કર્યું? તારા માબાપ ક્યાં છે?”

છોકરાએ ઘર બતાવીને કર્યું, “એ તો ક્યાં ગયો છે.”

એટલી વરામાં ઘણાં બાળકો ત્યાં ભેગ થઈ ગયાં. પોલીસને જોઈને સ્તો ! નાણે જોયું દરેક ઘરે બાળકો જ હતાં, મોટા સૌ કામે ગયાં હતાં.

“તમે ભણવા નથી જતાં?” કાચા બોલી.

“ના. પોલીસ સાહેબ, અમે નાનાં ભાઈબેન્કને રાખીએ તો મા કામે જીવને?”

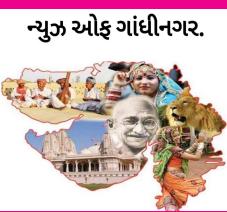
વીસેક લેટલાં બાળકોનું ભણવાનું આમ અટકેલું જોઈને નાણે હુંબ

ચાલો જલી નોટ નોટ રૂમીએ!!

“રાજુ. આ ઉંમરે પાકા કામના કેરી તરીકે ચ્યાપટાવાણી ચરી અને ચ્યાપટાવાણી ખમીસમાં સેલ્કી લેવા સારી નહીં લાગે?” મેં રાજુને કહું.

“ગિરથરભાઈ. આજાના ધાપામાં નકલી નોટોનું રેટેક પકડાયાના

સમાચાર છે. એક દૈનિક સ્ટીટિંગ ઓપરેશન કરી શકે બહાર પાછાયું છે.

**ન્યૂજ ઓફ ગાંધીનગર દેનિક
સાહિત્ય સરિતા-
આયોજક : પ્રદીપ રાવલ**

NOG SS 0092

વિષય - અનુભૂતિનો અહેસાસ
શીર્ષક - અનુભૂતિ - જીવનનો પ્રાણવાયુ
પ્રકાર - પદ્ધ. શબ્દ - ૧૦૮

અનુભૂતિનો અહેસાસ,
સંબંધિત હૃદયને થાય છે.
બાકી આમ તો અનુભૂતિ,
ઘવાય ને કચડાય છે.

અનુભૂતિ વ્યક્ત કરવી નહિ,
એ શાલીનતા ગણાય છે.
વ્યવહાર માનવોથી,
જગ આપું ઉભરાય છે.

આમ જુઓ તો વાંક આ પરિવર્તનમાં,
કોઈનો જ નથી.
કેટલાંક છણકપટ ને દાવપેય,
અહીં વૈચિંક મનાઈ જાય છે

હૃદયને દ્વારાથી ડોકાય છે અનુભૂતિ,
જે આંખોથી છલકાય છે.
જે અનુભવે, એને જ સ્પર્શ,
બાકી 'વેવલાવેડા' કહેવાય છે.

કટુ સત્ય એ જ છે કે,
અનુભૂતિથી જ સંબંધો સિંચાય છે.
અનુભૂતિનો અહેસાસ ના હોય તો,
માનવી, પાયાશ જ ગણાય છે.

અલકા નવિનયંક મહેતા

NOG SS NO.356
વિષય: અનુભૂતિ નો અહેસાસ.
શીર્ષક: ઈશ્વરીય અનુભૂતિ.
પ્રકાર: ગદ્ધ. શબ્દ: ૩૫૦

ખરેખર! ઈશ્વરીય શક્તિ માપવી એ કંઈ સરળ નથી! પ્રભુ ની અનુભૂતિનો અહેસાસ લગભગ દરેક આસ્તિક વ્યક્તિને થતો હોય છે. આ જગતનાં દેવી શક્તિનો નો વાસ છે એ સન્તાતન સત્ય છે. હા, આપણે નરી આંખે કોઈ શક્તા નથી.

જ્યારે તમે કોઈ ખોટું કામ કરશો, ત્યારે તમારી અંદરથી એક અવાજ આવશે, 'ભાઈ આ રહેવા દે... આપું ના કરીશ...' આ અવાજ આપણી અંદર રહેલા ઈશ્વરનો છે, જેને આપણે અંતરાત્મા કહીએ

છીએ. ભગવાનને આપણે કચારેય જોયા નથી. પરંતુ, એમની 'અનુભૂતિ નો અહેસાસ' આપણને કાણોકણ થતો રહે છે.

એક સરસ મજાની વાત કહું તો...

એક યુનાન છોકરો રીખમ 'સી-કુડ લખર' હતો. તેને અલગ-અલગ માછલીઓ, જીગા, કરવાલાઓ આવું બધું ખૂબ ભાવે. જ્યારે તેનો જન્મ દિવસ હતો, ત્યારે તેના ખાસ મિત્ર એ સરસ મજાની માછલીઓથી જલ્દ એકવેરિયમ ની ભેટ આપી. પોતે મિત્રતા સારી રીતે નિભાવી જ્ઞાનો એટલે ભેટમાં મળેલી માછલીઓ નું જીવ ની જેમ જતન કરતો હતો.

એક વખત બધું એવું કે; પાંદોશી ની પાંદોશી બિલાડી રીખમના ઘરમાં ઘુસી, એકવેરિયમ નોડી માછલીઓ મારી નાણી અને એકબેને ખાંચી ગઈ. રીખમને દુઃખ થયું, ગુસ્સો આચ્છો અને પાંદોશી જોડે જગડો કરવા લાગ્યો. પાંદોશી એ કહું કે; "માછલીઓ તો બિલાડીનો ખોરાક કહેવાય, એમાં આટલો ગુસ્સો ના કરાય. જુદ્ધશાળી માણસે કે જેમના માટે ભગવાને શુદ્ધ શાકાહાર બનાવ્યો છે, એ પણ માંસ ખાઈને જીવ છે. આતો જુદ્ધ વગરની બિલાડી છી. એક સમયની ખૂબ અને શોંખ માણસને જાનવર મારી ને ખાતા કરી દે છી! આ હિંસા જ કહેવાય છે."

રીખમ ચુપ્ચાપ ઘરમાં જતો રહ્યો. સોફા પર બેસી મનોમંથન કર્યું ત્યારે તેને સમજાયું કે; 'પાંદોશી એ સાચું કહું, હું માણસ છું પણ મારા સી-કુડ ખાવાના શોખે મને જાનવર બનાવી દીધો છે.' અથી એક સંકલ્પ કર્યો કે, હેઠથી કોઈ જીવ-ઠંતુરે મારીશ નહિ. માંસ-મંચી ખાઈશ નહિ. આ અધર્મ, હિંસા અને પાપ છે.'

આ રીતે એક નાની એવી ઘટનાથી રીખમ નું હૃદય પરિવર્તન થયું હતું. તેને સત્ય સમજાવનાર પોતાનો અંતરાત્મા જ હતો. એવું સ્વાન કે જીવાન ખેખેખે રહેલેલી એ અવિકારી તથા નિરાકાર શક્તિને અઓળાઓ, સત્ય એવું આચરણ કરો. મોજ-શોખ જીવનમાં જરૂર કરો. કોઈ જીવ ની હત્યા કરી પોતાના શોખ પુરા 'ના' કરવા જોઈએ.

નામ: સુમિતા હીરપરા 'સુરીલી' વડોદરા.

NOG SS NO - 191

વિષય : અનુભૂતિ નો અહેસાસ
શીર્ષક : કચારેક જૂરાપા નો વરસાદ
પ્રકાર : પદ્ધ. શબ્દો : ૧૦૮

તારી અનુભૂતિનો વરસાદ તારા અહેસાસનો વરસાદ, કચારેક રાતભર વરસાનો રહેતો લાગણી નો વરસાદ.

કચારેક આંસુનો વરસાદ તો કચારેક યાદો નો વરસાદ, છંદંગી આખી જૂર્યા કરવાનું, કચારેક જૂરાપાનો વરસાદ.

એક સુધુ ઝાડ પણ દેખાય નહી નજર નાખો ત્યાં સુધી, તમ સહેરા માં બુંદ બુંદ વરસાનો શબનમ નો વરસાદ.

વેદના ને તડપતી વથા કોને કહે એ લાયાર પ્રતિબિંબો, આઈનાના અકસ પર ઉભરાતો અદ્દર્થ આંસુનો વરસાદ.

આંખો માં હવે આંસુ નથી, ઊંડા કૂવા છે તળિયે ખાલીખમ, એક બુંદ પણ પડ્યા વગર લૂછાઈ જતો આહો નો વરસાદ.

"મિત્ર" તમે અડક્યા ને થાય છીએ શલ્યા માંથી અહેલ્યા, કાળીંદી પત્થરો ને તોડી ને વરસે છે જ્યાબાતો નો વરસાદ.

વિનોદ સોંકંડી "મિત્ર" લખતર.

દા. ૧, ઊ. ૪. ફ્ર.૦૧૦૨.

વિષય :-અનુભૂતિનો અહેસાસ.

શીર્ષક:- અનુભૂતિનો અહેસાસ.

પ્રકાર : -ગદ્ધ લેખ.

શબ્દ સંખ્યા:-૧૮૫.

મહામિલ રાજ્યાપાલ કૃષી વૈજ્ઞાનિકી માફક ખેડૂતોને સજીવ ખેતી અપનાવવા માટે રાસાયનિક ભાતર અને જેતુનાશક દવાના વપરાશથી કેન્સરનું પ્રમાણ વચ્ચે અને જીવનની ફળદુપતા ઘરી રહી છે. તેવા ભય સાન્નાનો દેખાઈને સજીવ ખેતી અપનાવવા અપિલ કરી રહી છે. અદ્યા મારો મત સપદ છેન કે સજીવ ખેતી સજીવ ખેતી અનિવાર્ય છે અને હું તેનો હિંમાયતી છે.

પણ સજીવ ખેતી અપનાવવા રાજ્ય સરકારના આગ્રહમાં તેની મેલી મુચાદ છે, રાજ્યમાં ૨૭ વર્ષથી વધુ સમયથી ભાજ્યા સરકાર શાસન કરે છે અને રાતો રાત કેન્સર અને જીમીનાની ફળદુપતા ઘરી રહી છે. અદ્યા મારો મત સપદ છેન કે સજીવ ખેતી સજીવ ખેતી અનિવાર્ય છે અને હું તેનો હિંમાયતી છે.

પણ સજીવ ખેતી અપનાવવા રાજ્ય સરકાર અને જેતુનાશક દવાના વપરાશથી વધુ યુનિવર્સિટીના વૈજ્ઞાનિકી સરકારને ગંભીર ચેતવાની રિપોર્ટ આપ્યા છે, પરંતુ સરકારે આ રીપોર્ટ બાબતે કોઈ ધ્રુવીની આગામી સંસ્કરણ નથી.

એક સમય હોદેશની આગામી સમયે ખેતી ઉત્પાદન નહીંવત હતું અને ભારત અને દુનિયા દેખાઓ ઉપર નિર્ભર હતો, આ કારણ માટે અત્યારે થથું એ અનિવાર્ય હતું તેના માટે જેતુને સંધારન અને સદર બનાવવા માટે રાસાયનિક ભાતરના કારખાના સ્થાપના આબ્યાન અને તેના કારખાના એક સંસ્કરણ નથી.

રાજ્ય સરકાર સજીવ ખેતીની અપિલ એ માત્ર મુદ્દો છે સરકારની મુરાદ.

વધુ અને

